

ÚČETNICTVÍ, ÚČETNÍ ZÁVĚRKA

Alena Kerlinová
Alena.Kerlinova@law.muni.cz

Účetnictví

- Cílem nabídnout věrný a poctivý obraz o:
  - Předmětu účetnictví
  - Finanční situaci účetní jednotky
- Účetnictví jsou povinny vést tzv. účetní jednotky:
  - PO, které mají sídlo na území ČR
  - Zahraniční osoby, pokud na území ČR podnikají nebo provozují jinou činnost dle zvláštních předpisů
  - Organizační složky státu
  - FO zapsané jako podnikatelé v obchodním rejstříku
  - Ostatní FO blíže specifikované zákonem o účetnictví

Význam účetnictví

- Poskytuje informace podstatné pro řízení
- Externí uživatel si může udělat názor na to, zda a nakolik je společnost finančně zdravá a jak se bude vyvíjet v budoucnosti
- Důležitý podklad pro trestní řízení, správní řízení, daňové řízení, sociální zabezpečení apod.

Funkce účetnictví

- Informační funkce
  - O společnosti a jejím hospodaření
- Dokumentační funkce
  - Podklad pro vyměření daně a důkazní prostředek ve sporech
- Dispoziční funkce
  - Pro potřeby samotné účetní jednotky
- Kontrolní funkce
  - Pro potřeby kontroly ze strany zaměstnanců či finančních úřadů

Zpracování účetních informací

- Pravidelně se opakující cyklus prací:
  - Průběžné zachycování transakcí do účetních dokladů a věcný zápis do účetních knih
  - Finální zpracování účetních informací – zjištění konečných stavů a vyhotovení účetních výkazů
    - Rozvaha
    - Výsledovka (výkaz zisku a ztráty)
    - Výkaz peněžních toků (cash flow)
    - Výkaz o změnách ve vlastním kapitálu
    - Příloha

Cíle účetních výkazů

- Poskytovat údaje pro potřeby finančního řízení vlastní společnosti
- Pro externí uživatele (investoři, věřitelé, obchodní partneři, zákazníci, stát, poradci, finanční analytici,...)
  - Poskytovat pravdivé informace o finanční pozici, o výkonnosti a efektivnosti, o změnách ve finanční pozici
  - Posoudit úroveň hospodaření managementu společnosti a zhodnotit, jak využil zdrojů, které mu byly svěřeny
  - Podobněji informovat zejména o struktuře zisku/ztráty

Účetní výkaznictví

- Kvalitativní charakteristiky
  - Srozumitelnost
  - Relevance (významnost, závažnost)
  - Spolehlivost
    - Důvěryhodné zobrazení
    - Podstata (obsah) nad formou
    - Nestrannost
    - Opatrnost, obezřetnost, prozíravost
    - Úplnost
  - Srovnatelnost
- Základní východiska
  - Předpoklad trvání společnosti – souvisí s obezřetností
  - Akruální báze
    - Transakce a události, které mají pro společnost peněžní důsledky, se v účetnictví uznávají v době, kdy se udály, nikoliv až/jen v době, kdy za ně je přijata nebo uhrazena ekvivalentní částka peněz, a jsou vykázány v obdobích, k nimž se vztahují
    - Souvisí princip věcné a časové souvislosti
    - Časové rozlišení, vytváření rezerv

Rozvaha

- Obsahuje aktiva (majetek – dle stupně likvidity) a pasiva (zdroje krytí – dle vlastnictví)
- Stavová veličina – platná k datu vyhotovení
- Poskytuje informace o finanční pozici
- Neposkytuje však údaje o tom, jakou má společnost hodnotu
- Sumarizací všech transakcí společnosti zaznamenaných v jejím účetnictví

Rozvaha

- Aktiva
  - Vložené prostředky, které jsou výsledkem minulých událostí a které jí podle očekávání přinesou budoucí prospěch, budoucí užitek
  - Rozlišování brutto, korekce a netto
- Závazky
  - Současná povinnost společnosti postoupit své ekonomické prospěchy, a to v důsledku minulých událostí; jejich vyrovnání vyústí do snížení prostředků ztělesňujících ekonomický prospěch
- Vlastní kapitál
  - Zbytková část vyplývající z rozdílu mezi aktivy a závazky

! Splní-li položka požadavky na vykázání ve výkazu (např. je aktivem), automaticky požaduje současné uznání jiného, s ní souvztažného prvku (např. závazku nebo výnosu) !

! Důležitější ekonomická realita než právní forma – v případě, že dle právních předpisů nemůže být např. v rozvaze, nutno uvést v příloze !

Výsledovka (VZZ)

- K vyjádření výsledku hospodaření (zisk/ztráta) na aktuální bázi
- Ke zhodnocení chování a postavení společnosti za danou časovou periodu i schopnosti jejich manažerů
- Vykazuje tokové veličiny
- Rozvedení jedné rozvahové položky (zisku/ztráty) za účetní období – provozní x finanční x mimořádný
- Výnos je spojen s: přírůstkem peněz, přírůstkem nepeněžního aktiva nebo se snížením či zánikem závazku
- Náklad je spojen s: úbytkem peněz, úbytkem nepeněžního aktiva, se vznikem závazku

Výkaz cash flow

- Referuje o pohybu peněz (v hotovosti nebo na účtu) za daný časový interval
- Dělení na provozní činnost, investiční činnost a finanční činnost

! Zisk sám o sobě nevypovídá nic o schopnosti společnosti generovat peněžní prostředky !

Příloha a výroční zpráva

- Příloha
  - Má za úkol podat vysvětlující a doplňující informace
  - Zejména:
    - Obecné informace o společnosti a přijaté účetní politice
    - Přijaté zásady pro sestavování účetních výkazů
    - Detailní informace k jednotlivým výkazům
- Výroční zpráva
  - Podat doplňující informace vývoje činnosti společnosti a jeho současného stavu, upozornit na důležité události, nastítnit předpokládaný vývoj společnosti
  - Obsahuje i zprávu auditora